

Juraj Štefanko

Neonacizmus, neofašizmus a my

Esej v rámci projektu "Odhaľ nácka", organizovaného Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, dvojtyždenníkom antifašistov Bojovník a Friedrich Ebert Stiftung, zastúpením v Slovenskej republike

Nacizmus, fašizmus, neonacizmus, neofašizmus. Pojmy, ktoré sú dnes často používané oboma stranami spektra našej spoločnosti. Často počúvame slovné spojenia ako „liberálny fašista“ či oháňanie sa slovom „fašizmus“ na všetko, čo nám nevyhovuje. Koľko z nás však skutočne chápe význam týchto pojmov? Je dnes vôbec ešte neonacizmus či neofašizmus hrozbou pre spoločnosť? Ak áno, prečo?

„Zabiť ho (doplň meno ľubovoľného politika) by bolo málo“, „... nemôže byť dobrý špeciálny prokurátor, lebo je žid...“, „Postrieľať ich tam všetkých“, „Nie som rasista, ale...“, „Buzeranti pritepení!“ a podobne. Každý z nás sa s tým už určite stretol. Rôzne prejavy, ktoré sa nenápadne stále viac a viac približujú prejavom neonacizmu a neofašizmu. Násilné, extrémistické, homofóbne, xenofóbne, rasistické, sexistické či rôzne iné. Časté odkazovanie na slobodu slova a prejavu. Je to však v poriadku? Môže každý hovoriť, čo chce? Je potrebné zaviesť cenzúru? Jasná odpoveď je nie, nie je to v poriadku, nikto si nemôže dovoliť robiť a hovoriť čokoľvek, pretože aj najväčší liberál povie, že sloboda jednotlivca končí tam, kde začína sloboda ďalšieho. Cenzúra rozhodne nie je riešenie, no regulácia políciou či iným orgánom je viac než vhodná a potrebná. Samozrejme, v medziach zákona, nie založenie ministerstva pravdy. No ak niekto cielenie protizákonne šíri nenávisť, hanobí iných či popiera fakty, mal by byť za to primerane sankcionovaný a nemôže mu pomôcť argument, že je z rodu Samson Slavien.

Žijeme v Slovenskej republike. V krajine, kde na výročie Nežnej revolúcie, jednej z najväčších historických udalostí našej krajiny, stojí na tribúne poslanec Mazurek. Poslanec Mazurek, ktorý bol Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznaný za vinného z úmyselného prečinu hanobenia národa, rasy či presvedčenia. Poslanec Mazurek, ktorého mnohí právnici a odborníci nazývajú fašistom. Poslanec Mazurek, ktorý odštartoval svoju politickú kariéru v strane kotlebovcov – Ľudovej strane Naše Slovensko a neskôr si spolu s europoslancom Uhríkom a ďalšími založil hnutie Republika. Hnutie Republika, ktoré má v čele ľudí ako Miroslav Suja, Ondrej Ďurica, Eduard Kočiš či Lukáš Machala, o ktorých si podľa ich známej minulosti každý z nás spraví vlastný názor. Poslanec Mazurek stojí na tribúne a reční. Z davu sa neraz ozývajú slová „fašisti“, „fašistická vláda“, „fašistické praktiky“, „fašistické nariadenia“ a podobne. Poslanec Mazurek za hlasnej podpory protestujúcich kričí, ako na Slovensku potrebujeme generálny štrajk, ako potrebujeme okamžité odstúpenie vlády, lebo referendum už nestačí. Ďalej hovorí, že všetky opozičné strany na Slovensku by sa mali spojiť. Hoc ani jedna z týchto strán nie je súdom označená za fašistickú či nacistickú, predstava vlády Smeru, hnutia Republika a strany kotlebovcov – Ľudová strana Naše Slovensko ma desí. Existuje podozrenie či pravdepodobnosť, že hlasy neonacistov a neofašistov by boli viac a viac tolerované, prípadne podporované. Znamená to, že aj dnes je ešte stále neonacizmus či neofašizmus hrozbou pre spoločnosť? Osobne mám strach, že áno. A prečo? Spomeňme si predsa na príčiny vypuknutia najväčšieho vojenského konfliktu všetkých čias, druhej svetovej vojny. Kríza, rozdrobená spoločnosť, chudoba, pocit neférovosti, oklamania... Všetky tieto znaky vidíme na Slovensku aj dnes. Ľudia sú nespokojní, chcú zmenu, ideálne rýchlu. Sú ochotní uveriť takmer komukoľvek, kto im sľúbi rýchle riešenie ich komplexných problémov. A tým, za akých okolností prebiehali protesty, naša opozícia ukazuje svoju veľkú dávku cynizmu. Pamiatku Nežnej revolúcie využili vo svoj prospech a v dňoch, kedy na Slovensku denne pribúdali tisíce nakazených (za 17. november 7 616 nakazených), veselo odmietajú očkovanie a podnecujú ľudí na nedodržiavanie opatrení. Prečo? Aby si nahnali politické body.

Ako proti tomuto všetkému bojovať? Každý z nás, uvedomelých ľudí, by si mal splniť svoju voličskú povinnosť a pristúpiť k volebnej urne. Nemal by však voliť na náhodu, no priebežne sledovať politickú situáciu. Je to to najmenej, čo môžeme spoločnosti dať, a zároveň to prinesie najviac ovocia. Obzvlášť my, mladí ľudia by sme sa mali viac venovať veciam verejným, podporovať do toho našich rovesníkov, vyvracať ich nesprávne tvrdenia a hoaxy a podporovať ich v kritickom myslení. Mladí trávajú množstvo času na sociálnych sieťach. Ak by medzi mnohých influencerov, ktorých sledujú, zaradili napríklad profil Mladí proti fašizmu, mali by aspoň minimálny príjem informácií z tejto oblasti. Mnohých z nich by to určite zaujalo a začali by sa o tieto témy viac zaujímať, chýba len správny impulz, netreba k tomu veľa. Každý z nás môže svojím kúskom zmeniť spoločnosť.